

lo@lo.no

Vår sak nr.:
SAK-01353-F1D5Y3

Deres ref.:
20/985-2 692/ELGR

Dato:
03.04.2020

HØRINGSSVAR FRA NTL – NOU 2019:17 DOMSTOLSSTRUKTUR OG FORSLAG OM ENDRINGER I RETTSKRETSENE OG DOMSSTOLLOVEN

Regjeringen har sendt domstolkommisjonens rapport på høring, sammen med alternative forslag fra Justis- og beredskapsdepartementet. LO er høringsinstans. NTL svarer på vegne av våre medlemmer i domstolene.

Struktur

Regjeringens forslag innebærer nedleggelse av 40 rettskretser, og dermed en reduksjon på 32 av dagens tingretter. I tillegg skal bemanning av domstolene reguleres i forskrift på et senere tidspunkt. NTL frykter at denne framgangsmåten betyr ytterligere nedbygging på lengre sikt, ved at lav minimumsbemanning igjen fører til «lav kapasitet grunnet lav bemanning», samt «høye driftskostnader». Dette kan ramme de minste rettsstedene, og føre til nye nedleggelse ved neste korsveg.

Forslaget fra departementet skal ikke være til hinder for lokale initiativ om sammenslåing, sies det. De forslagene som har kommet om sammenslåing er typisk begrunnet med bedre ressursutnyttelse og bør realitetsbehandles av DA.

NTLs syn er at alle domstoler skal opprettholdes. Domstolen skal være tilgjengelig for alle.

Kompetanseheving og utvikling av trygge arbeidsplasser

Vi er enige i departementets ønske slik det framkommer i 2.1 (...)
...styrke domstoltilbudet i distriktene ved at rettssteder som i dag har lav bemanning får tilgang til mer kompetanse og større kapasitet i store og /eller komplekse saker.

Bedre samarbeid mellom domstolene vil gi bedre grunnlag for likebehandling og ivaretagelse av domstolens brukere - som igjen medfører økt rettsikkerhet i form av ensartet sakshåndtering. Dette skaper forutsigbarhet, tilgjengelighet og åpenhet. Domstolene vil bli en mer attraktiv arbeidsgiver i fremtiden ved å bli en mangfoldig arbeidsplass hvor man får jobbe med mange ulike sakstyper.

Det må fokuseres på økonomiske bevilgninger til personell, opplæring og utstyr for å rette opp de skjevheter som har oppstått mellom tingrettene. Alle domstoler må ha lik utrustning for å imøtekomme forutsigbarhet, likhet og lovens krav til for eksempel opptak i retten. Det må på plass retningslinjer for minste utrustning i alle rettssaler. Alle rettssaler har bruk for digital visningsflate for rettens aktører, samt overføring av lyd og bilde.

Delt ledelse

Delt ledelse medfører økt behov for personalkompetanse på hvert enkelt rettssted, fordi domstolleder vil ha behov for et administrativt kontaktledd på hvert rettssted. Delt ledelse medfører økt reisevirksomhet for leder. En slik ledelsesstruktur vil medføre lange og tidkrevende reiser enkelte steder, mens andre steder er det kortere avstander. Hvilken løsning man skal velge bør derfor ta hensyn til konkret reiseveg.

Vi har eksempler på både vellykkede og mislykkede forsøk på delt ledelse. Det krever mye av både leder og ansatte for å få dette til som en god løsning. For en del domstoler vil vi fraråde en slik ordning.

Særskilt om jordskifterettene

Slik vi oppfatter høringsbrevet gjelder forslaget om endring av rettskretsene kun for tingrettene. Det er uklart for NTL om departementet støtter Domstolkommisjonens utredning (NOU 2019:17) når det kommer til strukturen for de 34 jordskifterettene. Noen av disse praktiserer allerede felles ledelse og drift.

NTL mener at jordskifterettens rettskretser skal opprettholdes på lik linje med tingrettens, og ikke slås inn som en avdeling under tingrett.

NTL frykter at sentralisering av jordskifterettene vil medføre betydelig reisevei for dommere og ingeniører. Flesteparten av sakene som føres for jordskifterettene er i distriktene og de fleste partene er selvprosederende. Eiendommene ligger der de er, og saker for jordskifterettene medfører svært ofte befaring for dommere, og betydelig markarbeid for ingeniørene. Plassering av, og avstand mellom, jordskifterettene har derfor stor betydning for de ansattes reisebelastning og jordskifterettens økonomi.

NTL registrerer på den positive siden at departementet legger til grunn at jordskifterettene en særdomstol og må utredes og omstilles som det, også i framtiden.

En egen rettsstatspolitikk og økonomiske ressurser

Det er et grunnleggende prinsipp for vår samfunnsstruktur at rettssystemet er uavhengig. Domstolene må ha tilstrekkelige ressurser og handlingsrom til å fylle dette viktige samfunnsoppdraget.

NTL er bekymret for at regjeringens økonomiske føringer innskrenker innbyggernes rettsikkerhet.

Det er klart for NTL at «effektiviseringsgevinstene» som har blitt hentet fra domstolene de siste årene, blant annet gjennom ABE-kuttene, ikke har vært realistiske. Dersom regjeringens forventede innsparinger fortsetter, vil dette i realiteten bety en nedbygging av rettsstaten. Det kan ikke NTL eller våre medlemmer i domstolene være med på.

Kostnadene for *brukerne*; de som er pårørende, de som venter på dom eller de som på annen måte er avhengig av en effektiv rettstat, blir for store dersom domstolene sentraliseres. Vi kan ikke ha det slik at folk ikke har økonomi til å ta en sak for retten, det vil medføre reelt svekket rettsikkerhet for store grupper i samfunnet vårt.

Til sist vil vi anføre en konstitusjonell betraktning. NTL er bekymret for at rettsstaten, den tredje statsmakt, blir et virkemiddel og et forhandlingskort i det som fremstår som en distriktpolitisk debatt. Dette er regjeringens ansvar.

Med vennlig hilsen

Carl-Marius Michelsen
hovedkasserer
(*sign.*)

Kirsten H. Teige
forbundssekretær
(*sign.*)